

סכיזופרניה והסרט "נפלאות התבונה" - עמית אברון

סכיזופרניה היא מחלה נפשית קשה מאוד הפוגעת ב 1% באוכלוסיה, גברים כנשים, ומתחילה לרוב כהתפרצות פסיכוטית בגילאי 15-25

סימפטומים "חיוביים": מחשבות שווא (רדיפה, גדלות, יחס), הזיות חושיות (בעיקר שמיעה), התנהגות נסערת או מוזרה.

סימפטומים שליליים: ירידה בכח הרצון, הזנחה עצמית, רגש מושטח.

סימפטומים קוגניטיביים: קושי חשיבה וזכרון, מירוך מחשבות אסוציאטיבי לא מותאם למציאות.

סימפטומים תלוי תרבות: סינדרום ירושלים : מחשבות-שווא בתחום הדתי.

30% מהחולים משתפרים לאחר הארוע הראשוני. 65% זקוקים לסיוע ברמה כלשהי, וצפויים להתקפים נוספים או המשך סימפטומים שליליים, - חלקם (15%) נזקק לאשפוז כרוני ארוך טווח. 60% מהמיטות במוסדות פסיכיאטרים מיועדים לנפגעים ממחלה זו.

פרודרום = סימנים מקדימים בגיל הילדות ובגיל הנעורים (הסתגרות, התעניינות בתחומים מוזרים, ירידה בתפקוד).

הסברים היסטוריים למחלה: "דיבוק" של שד, קלון מוסרי, מחלת-ירח,

טיפולם היסטורים: גירוש שדים, הרחקה מהחברה באישפוז כפוי, קשירה, טילטול, זריקות אינסולין, ניתוק האונה הלימבית (רגשות, יצרים) מהאונה המצחית (חשיבה), זריקות אינסולין, נזע-חשמלי.

הסברים מודרניים: המודל הגנטי-מוחי-סביבתי

גנטיקה: סיכוי מוגבר לחלות אם בן משפחה אחר חולה. אם תאום זהה חולה -48% סיכוי לחלות. יחד עם זאת- לא נמצא גן ספציפי האחראי על המחלה וככל הנראה מדובר על שילוב של עשרות או מאות גנים.

סביבתי: סיבוכים סביב הלידה, עוני ומצוקה חברתית, טראומה בילדות או נעורים.

השערת הדופאמין: עודף דופאמין במערכת הלימבית (רגשות, יצרים, חושים) – סימפטומים "חיוביים". חוסר דופאמין באונה המצחית (חשיבה, מוטיבציה) – סימפטומים "שליליים".

עודף דופאמין גורם **לבולטות יתר**, ופרשנות שלילית על ארועים נייטרלים בסביבה = פרנויה.

שינויים מבניים: קליפת מוח דקה יותר, חדרי מוח מוגדלים בקרב החולים.

הטיפול במחלה: חוסמים חלקיים לקולטני דופאמין. לא מרפא אותה, אלא מקל על הסימפטומים ה"חיוביים" (הזיות, מחשבות שווא). דור שני לתרופות גם מעלה את רמת הסרוטונין.

תופעות לוואי התרופות: מוטוריות (דמוי-פרקינסון), השמנה, סכרת, בעיות במערכת החיסון.

התרופות לא מטפלות בסימפטומים השליליים (אובדן עבודה, חברים, כישורים חברתיים, טיפוח-עצמי) ויש צורך בליווי פסיכולוגי.

קנאביס וסכיזופרניה? - עליה בסיכון לפסיכוזה (פי 5) בשימוש בתדירות גבוהה בקנאביס בעוצמה חזקה, בקרב בני נעורים.

הסרט "נפלאות התבונה" – הזיות בחוש הראייה, מחשבות שווא על רדיפה, סימפטומים שליליים- נסיגה חברתית ואובדן תמיכה סביבתית. אשפוז כפוי וטיפול בשוק אינסולין. נסיגה במחלה לאחר ארוע ראשוני. הישגות של סימפטומים שליליים.